EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2023/322

(2022. gada 18. oktobris)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Savienības 2020. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, II iedaļa – Eiropadome un Padome

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Savienības 2020. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, II iedaļa – Eiropadome un Padome,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas otro ziņojumu (A9-0236/2022),

A. tā kā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 13. pantu katra iestāde darbojas saskaņā ar tai Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem, un tā kā iestādēm jāīsteno pilnīga savstarpēja sadarbība;

B. tā kā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 317. panta 1. punktu Komisija uzņemas atbildību par Savienības budžeta izpildi, ievērojot pareizas finanšu pārvaldības principus, un tā kā saskaņā ar esošo regulējumu Komisija piešķir pārējām Savienības iestādēm vajadzīgās pilnvaras, lai tās izpildītu budžeta iedaļas, kuras attiecas uz tām;

C. tā kā saskaņā ar LESD 319. panta 1. punktu Parlaments ir vienīgā iestāde, kas sniedz apstiprinājumu par Savienības vispārējā budžeta izpildi, un tā kā Eiropadomes un Padomes budžets ir viena no Savienības budžeta iedaļām;

D. tā kā saskaņā ar LESD 235. panta 4. punktu un 240. panta 2. punktu Eiropadomei un Padomei ("Padome") palīdz Padomes Ģenerālsekretariāts un tā kā ģenerālsekretārs ir pilnībā atbildīgs par Savienības budžeta II iedaļā iekļauto apropriāciju pareizu pārvaldību;

E. tā kā Eiropadomei un Padomei kā Savienības iestādēm un kā Savienības vispārējā budžeta līdzekļu saņēmējām vajadzētu būt pārredzamām un demokrātiski atbildīgām Savienības pilsoņu priekšā un pakļautām demokrātiskai kontrolei attiecībā uz to, kā tās izlieto publiskos līdzekļus;

F. tā kā saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru Parlaments kā budžeta izpildes apstiprinātājiestāde vēlas uzsvērt, ka ir īpaši svarīgi vēl vairāk pastiprināt Savienības iestāžu demokrātisko leģitimitāti attiecībā uz Savienības pilsoņiem, uzlabojot pārredzamību un pārskatatbildību, kurā uz sniegumu balstītas budžeta izstrādes koncepcija un cilvēkresursu laba pārvaldība ir būtiski elementi;

G. tā kā Parlaments gandrīz divdesmit gadus ir īstenojis iedibināto un ievēroto praksi sniegt budžeta izpildes apstiprinājumu visām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām par to administratīvajiem izdevumiem, un tā kā Komisija atbalsta to, ka šī prakse būtu jāīsteno arī turpmāk;

H. tā kā Eiropas ombude ("ombude") lēmumā par stratēģisko izmeklēšanu OI/2/2017/TE par Padomes likumdošanas procesa pārredzamību konstatēja, ka Padomes prakse attiecībā uz likumdošanas procesa pārredzamību ir administratīva kļūme un ka tā būtu jānovērš, lai pilsoņi varētu sekot Savienības likumdošanas procesam;

I. tā kā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra atbalsta nodokļu maksātāju un sabiedrības tiesības tikt informētiem par publisko ieņēmumu izlietojumu;

J. tā kā Padomes nesadarbošanās budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā nu jau vairāk nekā desmit gadus ir liegusi Parlamentam pieņemt informētu lēmumu par budžeta izpildes apstiprināšanu,

1. pauž nožēlu par to, ka Padome joprojām atsakās sadarboties attiecībā uz budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru un tādēļ Parlaments ir spiests atteikties sniegt apstiprinājumu par budžeta izpildi;

2. pauž nožēlu par to, ka Eiropadomes un Padomes budžets nav sadalīts divos atsevišķos budžetos atbilstīgi Parlamenta ieteikumam iepriekšējās budžeta izpildes apstiprināšanas rezolūcijās, lai attiecībā uz katru no abām iestādēm uzlabotu pārredzamību, pārskatatbildību un efektivitāti;

3. atgādina, ka galvenie snieguma rādītāji ir plaši atzīts instruments, ar ko novērtēt sasniegumu atbilstību izvirzītajiem mērķiem; aicina Padomi vadības ziņojumos sniegt kopsavilkumus par tās galvenajiem snieguma rādītājiem un ar tiem saistītajiem rezultātiem;

4. pauž nožēlu par to, ka trūkst informācijas par Padomes dzimumu līdztiesības rīcības plāna īstenošanu un par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas Padomē nodarbinātajām personām ar invaliditāti; aicina Padomi informēt budžeta iestādi par tās darbinieku dzimumu līdzsvaru, ģeogrāfisko sadalījumu un invaliditāti, kā arī par attiecīgo iekšējo politiku;

5. pauž nožēlu par to, ka Padome līdz šim nav ņēmusi vērā Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūciju par vajadzību pēc specializēta Padomes sastāva dzimumu līdztiesības jautājumā ([1]), un uzstāj, ka specializēts institucionāls forums nodrošinātu dzimumu līdztiesības spēcīgāku integrāciju Savienības politikā un stratēģijās, kā arī būtisku koordināciju un progresu galvenajos ar dzimumu līdztiesību saistītajos dosjē;

6. atgādina, ka saskaņā ar LESD 286. panta 2. punktu Padome ieceļ Revīzijas palātas ("Revīzijas palāta") locekļus pēc apspriešanās ar Parlamentu, un izprot grūtības panākt dzimumu līdzsvaru pašreizējās iecelšanas procedūras dēļ; norāda uz nopietno dzimumu līdzsvara trūkumu Revīzijas palātā, kuras locekļu vidū 2020. gadā bija tikai 8 sievietes salīdzinājumā ar 18 vīriešiem; atkārtoti aicina Padomi pārskatīt iecelšanas procedūru, lai risinātu šo problēmu ar konkrētiem pasākumiem, piemēram, nosakot, ka dalībvalstīm ir obligāti jāizvirza viens kandidāts no katra dzimuma;

7. pauž nožēlu par to, ka Padome īsteno savu prerogatīvu daudzu Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru kandidātu izvirzīšanas un amatā iecelšanas procedūrās, neņemot vērā ieinteresēto personu viedokli; jo īpaši pauž nožēlu par to, ka Padome atkārtoti nav ņēmusi vērā ieteikumus, ko Parlaments sniedzis, pildot padomdevēja funkcijas attiecībā uz Revīzijas palātas locekļu iecelšanu; uzskata, ka Padomes prerogatīvas īstenošana ir jāpārskata, lai garantētu un stiprinātu attiecīgo iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru līdzdalību;

8. atgādina un atbalsta ombudes ieteikumus par Padomes likumdošanas procesa pārredzamību; pauž nožēlu par to, ka lēmumu pieņemšanas process Padomē joprojām nebūt nav pilnībā pārredzams, un tas ietekmē iedzīvotāju uzticēšanos Savienībai kā pārredzamai struktūrai un tādējādi apdraud visas Savienības reputāciju; mudina Padomi veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai bez nepamatotas kavēšanās īstenotu ombudes ieteikumus un attiecīgos Eiropas Savienības Tiesas nolēmumus;

9. pauž bažas par Eiropadomes pieaugošo lomu likumdošanas lietās, neraugoties uz to, ka šai iestādei nav ne likumdošanas funkciju, ne izpildfunkciju un tā nepiemēro tādus pašus pārredzamības standartus kā Padome un tādējādi netiek saukta pie atbildības; pauž nožēlu par to, ka dalībvalstu pastāvīgo pārstāvju dalība Pārredzamības reģistrā ir pilnībā brīvprātīga, un uzstāj, ka visām pastāvīgajām pārstāvniecībām būtu aktīvi jāpiedalās Pārredzamības reģistrā pirms savas dalībvalsts Padomes prezidentūras, tās laikā un pēc tās; uzskata, ka būtu jāpastiprina un jāsaskaņo spēkā esošie ētikas noteikumi par interešu konfliktiem, virpuļdurvju efektu un lobiju pārredzamību; mudina Padomi pilnībā izmantot Pārredzamības reģistra shēmu bez tās pašreizējiem ierobežojumiem un aicina Padomi atteikties tikties ar nereģistrētiem lobistiem;

([1]) OV C 445, 29.10.2021., 150. lpp.

10. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz vairākiem Parlamenta pieprasījumiem, Eiropadomes priekšsēdētāja rīcības kodekss nav saskaņots ar Parlamenta un Komisijas rīcības kodeksu, jo īpaši attiecībā uz pasākumiem, kas jāapstiprina pēc tam, kad priekšsēdētājs ir aizgājis no amata;

11. pauž nožēlu par to, ka nav saņemta informācija par visiem Padomes darbiniekiem piemērojamo rīcības kodeksu; atgādina, ka ētiska rīcība veicina pareizu finanšu pārvaldību un vairo sabiedrības uzticību, kas – kā Revīzijas palāta norādījusi Īpašajā ziņojumā Nr. 13/2019 "Revidēto ES iestāžu ētikas satvari: iespējami uzlabojumi" – ir neaizstājama, lai sekmīgi īstenotu publisko politiku, un jo īpaši norāda, ka jebkāda neētiska Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru darbinieku un locekļu rīcība piesaista lielu sabiedrības uzmanību un mazina uzticību Savienībai;

12. atkārtoti pauž dziļas bažas par apstiprinātiem vairāku politisku un ar budžetu saistītu lēmumu pieņemšanas procesā iesaistīto dalībvalstu pārstāvju interešu konfliktiem; uzskata, ka dalībvalstu pārstāvjiem, kuri tieši saņem Savienības subsīdijas ar tiem piederošo uzņēmumu starpniecību, nebūtu jāpiedalās politikas vai budžeta diskusijās un balsošanā saistībā ar minētajām subsīdijām;

13. atkārtoti aicina rotējošās Padomes prezidentvalstis atteikties no jebkādas korporatīvas sponsorēšanas, lai segtu daļu no saviem izdevumiem; saprot, ka valsts budžeta finanšu resursi dalībvalstīs ievērojami atšķiras un ka katrai dalībvalstij neatkarīgi no tās lieluma un pieejamā budžeta vajadzētu būt vienlīdzīgām iespējām organizēt sekmīgu Padomes prezidentūru, tomēr uzskata, ka piekrišana korporatīvās sponsorēšanas izmantošanai grauj reputāciju, jo tā var radīt interešu konfliktus; atkārtoti aicina Padomi iekļaut budžetā līdzekļus Padomes prezidentūrām, lai nodrošinātu pienācīgus un vienotus darba procesa efektivitātes un lietderības standartus;

14. atgādina, ka saskaņā ar LESD 319. pantu Parlaments īsteno savas prerogatīvas budžeta izpildes apstiprinājuma procedūrās un ir vienīgā iestāde, kas sniedz apstiprinājumu par Savienības vispārējā budžeta izpildi, un Eiropadomes un Padomes budžets ir viena no Savienības budžeta iedaļām;

15. atgādina, ka saskaņā ar LESD 335. pantu "jautājumos, kas saistīti ar konkrētu iestāžu darbību, to [Savienību] pārstāv attiecīgās iestādes, ņemot vērā to administratīvo autonomiju" un ka attiecīgi, ņemot vērā arī Finanšu regulas 59. pantu, iestādēm ir šim nolūkam piešķirtas nepieciešamās pilnvaras un katra iestāde ir atbildīga par tai piešķirtās budžeta iedaļas izpildi;

16. norāda, ka saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 100. pantu "[n]oteikumi par procedūru, ko piemēro, lai Komisijai sniegtu apstiprinājumu par budžeta izpildi (..) attiecas arī uz procedūru, ar kuru (..) apstiprinājumu par budžeta izpildi sniedz personām, kas ir atbildīgas par citu Eiropas Savienības iestāžu un struktūru, tādu kā Padome (..), budžeta izpildi";

17. uzsver, ka Parlaments gandrīz 20 gadus ir īstenojis iedibināto un ievēroto praksi sniegt budžeta izpildes apstiprinājumu visām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām par to administratīvajiem izdevumiem; uzsver Komisijas atkārtoti pausto viedokli par to, ka Parlamentam arī turpmāk būtu jāīsteno šāda prakse;

18. pauž nožēlu par to, ka Padome vairāk nekā desmit gadus ir apliecinājusi, ka tai nav nekādas gribas sadarboties ar Parlamentu saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru, kas liedz Parlamentam pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par budžeta izpildes apstiprināšanu; uzskata, ka šāds sadarbības trūkums liecina par Parlamenta lomas pilnīgu ignorēšanu un pārkāpj iestāžu lojālas sadarbības principu, kā rezultātā tiek ļoti negatīvi ietekmēta pārredzamība un Savienības budžeta demokrātiskā kontrole, kā arī mazināta iedzīvotāju uzticēšanās Savienībai; prasa pilnībā ievērot Parlamenta prerogatīvu un lomu saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kurā uzsvērtas nodokļu maksātāju un sabiedrības tiesības tikt informētiem par publisko ieņēmumu izlietojumu, un uzsver, ka šīs tiesības ir saistītas ar Parlamenta kā vienīgās Savienības pilsoņu tieši ievēlētās iestādes lomu budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā;

19. joprojām pauž pārliecību par to, ka vienošanās par šo jautājumu būtu iespējama, ja Padome izrādītu politisku gribu sadarboties; atkārtoti pauž Parlamenta vēlmi iesaistīties konstruktīvā dialogā un tādēļ aicina Padomi bez liekas kavēšanās atsākt sarunas ar Parlamentu, lai rastu risinājumu pašreizējā budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā;

20. norāda – kā minēts 2022. gada 4. maija rezolūcijā par turpmākajiem pasākumiem saistībā ar konferences par Eiropas nākotni secinājumiem ([2]), konferences secinājumi paredz izmaiņas Līgumos, cita starpā attiecībā uz Savienības institucionālās struktūras vienkāršošanu un lielāku pārredzamību un pārskatatbildību lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī jaunas pārdomas par Savienības kompetencēm; uzskata, ka Savienības iedzīvotāju paustās cerības ir nepārprotams pilnvarojums uzlabot pārredzamību un pārskatatbildību, jo īpaši attiecībā uz Savienības budžetu un tādējādi arī budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru;

21. atkārtoti norāda, ka Līgumu iespējamā pārskatīšana varētu padarīt budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru skaidrāku un pārredzamāku, jo īpaši piešķirot Parlamentam skaidru kompetenci sniegt budžeta izpildes apstiprinājumu visām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām atsevišķi, taču uzskata, ka Parlamenta un Padomes savstarpējo sarunu atsākšana par budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru, lai rastu risinājumu, izmantojot labāku iestāžu sadarbību saskaņā ar Līgumos noteikto pašreizējo satvaru, būtu pirmais solis, lai pārvarētu pašreizējo strupceļu.

([2]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0141.